

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นายจุฑิ จุลพรหม

004903

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๑

ACADEMIC ADMINISTRATION OF SECONDARY SCHOOLS
IN NORTHEASTERN REGION

Mr. Wut Jullaprom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1978

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดย

นายวุฒิ จุลพรหม

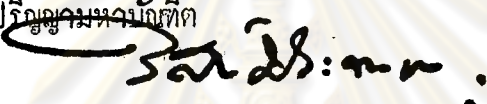
แผนกวิชา

บริหารการศึกษา

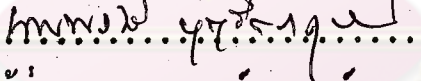
อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.ณรงค์ บุญมี

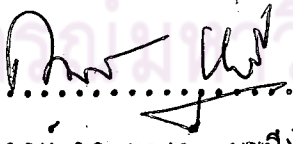
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอก)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ณรงค์ บุญมี)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ชื่อ นิสิต นายวุฒิ จุลพรหม
 อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ณรงค์ บุญมี
 แผนกวิชา บริหารการศึกษา
 ปีการศึกษา ๒๕๒๐

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สายสามัญ สังกัดกองการมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๒. เพื่อศึกษาถึงภาระกิจ และการปฏิบัติงานในตำแหน่งวิชาการที่เป็นจริง ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สายสามัญ สังกัดกองการมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๓. เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานตำแหน่งวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สายสามัญ สังกัดกองการมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารงานวิชาการของโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และผู้ปฏิบัติงานวิชาการ ในโรงเรียน คือ ครูผู้สอนวิชาต่าง ๆ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สายสามัญ สังกัดกองการมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๓๐ โรงเรียน แยกเป็นผู้บริหารงานวิชาการ ๒๖๔ คน และผู้ปฏิบัติงานวิชาการ ๔๑๒ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมีลักษณะแบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบให้เลือกตอบ ซึ่งสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวจากตำรา เอกสาร และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่ามัธยิมเลขคณิต (X) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

๑. โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่มีผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ๓ ฝ่าย คือ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายปกครอง และเปิดสอนครบทุกสายวิชา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา พลานามัย ศิลปศึกษา และ ศิลปปฏิบัติ

๒. โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่ปฏิบัติงานวิชาการน้อยทุกด้าน งานที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าด้านอื่น ๆ เป็นอันดับแรก ได้แก่ การนิเทศการศึกษา รองลงมาได้แก่ การใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาในห้องถื่น การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ ส่วนงานด้านหลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร การวัดผลและการประเมินผล วัสดุอุปกรณ์การสอน ห้องสมุด กระบวนการบริหารงานวิชาการ การแนะแนว กิจกรรมนักเรียน การกำหนดให้ครู-อาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการ ตารางสอนและวิธีสอน ก็มีการปฏิบัติน้อยเช่นกันตามลำดับ

๓. ปัญหาสำคัญในการบริหารงานและปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ผู้บริหารโรงเรียนยังให้ความสำคัญต่องานวิชาการไม่มากเท่าที่ควร ผู้บริหารงานวิชาการยังขาดความรู้ ความสามารถในการนิเทศ และการวางแผน ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ห้องเรียน และบุคลากร สภาพห้องถื่นยังไม่อำนวยที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเท่าที่ควร โดยเฉพาะในห้องถื่นชนบทที่ห่างไกล ความเจริญ

Thesis Title Academic Administration of Secondary Schools
in Northeastern Region.

Name Mr. Wut Jullaprom

Thesis Advisor Dr. Narong Boonme

Department Educational Administration

Academic Year 1977

ABSTRACT

Purposes

The purposes of this reseach were as follows:

1. To study the academic administrative structure of Secondary Schools in Northeastern Region;
2. To study the duty and the actual academic performance of the administrators and teachers in the Secondary Schools in Northeastern Region;
3. To study the problems of academic work in the Secondary Schools in Northeastern Region;

Procedures

The pupolation in this research were the academic administrators: the principals, academic principal assistants, head-departments and teachers who taught in every department from 30 different selected Secondary Schools in Northeastern Region. They were classified as 268 academic administrators and 416 teachers.

The instrument used was rating scale and check list questionnaires adapted from books, articles, and related theses.

๑

The data analysis included percentage, mean, and standard deviation.

Findings

1. There are 3 school administrator assistants in most of the Secondary Schools in Northeastern Region: Business Administrator Assistant, Academic Administrator Assistant and Disciplinarian Administrator Assistant. Every subjects were taught in these schools; Thai, English, Mathematics, Social Science, Physical Education, Art Education and Practical Arts.

2. In most of the Secondary Schools in Northeastern Region the administrators and teachers performed the academic tasks rather less. The least performance was supervision. The lesser performances were: the local academic resources, the academic improvement planning, the curriculum and the curriculum documents, measurement and evaluation, materials and teaching instruments, library, academic administrative process, student activities, the academic task assignment for teachers, time-table and teaching methods respectively.

3. The important problems in the academic administration and academic performance of the administrators and teachers in the Secondary Schools in Northeastern Region were; the school administrators did not pay enough attention to the academic tasks. The academic administrators had not enough knowledge and ability in educational supervision and planning. The schools lack of materials, class rooms and personnel. The local condition appeared to be less support the instructional utility especially in the up countries.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับความกรุณาจากบุคคลหลายกลุ่ม ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.ณรงค์ บุญมี อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้เอาใจใส่ ช่วยเหลือ แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิด ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ หัวหน้าแผนกวิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการให้คำแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม และการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ และ อาจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด ที่ได้ให้คำปรึกษาในการทำโครงร่างวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณอาจารย์ในแผนกวิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำและแนวทางในการทำการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์กัลยา จุลพรหม และอาจารย์ระเบียบ ชุนถนอม ที่ได้ช่วยเหลือในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ สิ่งที่ลืมนึกได้ก็คือ ความอนุเคราะห์ของบรรดาคณาจารย์และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

เหนือสิ่งอื่นใด หากความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีอยู่ ผู้วิจัยขอกราบขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ แก่ มารดา บิดา ครู-อาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่ต้นมาจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนผู้มีพระคุณอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยยังมีได้กล่าวนามไว้ในที่นี้

คุณยวิทย์ทรัพย์ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วุฒิ จุลพรหม

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฉ
รายการแผนภูมิประกอบ	ท
บทที่	
๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
ขอบเขตของการวิจัย	๕
ข้อจำกัดของการวิจัย	๖
คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย	๖
ประโยชน์ของการวิจัย	๖
วิธีดำเนินการวิจัย	๗
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล	๘
๒. วรรณคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๙
ความหมายของการบริหาร	๙
องค์ประกอบและกระบวนการของการบริหาร	๑๐
คุณลักษณะของนักบริหาร	๑๑
การบริหารการศึกษา	๑๒
การบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา	๑๓
งานของโรงเรียนมัธยมศึกษา	๑๔
การบริหารงานวิชาการ	๒๐

หลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร	๒๙
ตารางสอนและวิธีสอน	๓๘
อุปกรณ์การศึกษา และ การใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น	๔๑
ห้องสมุด	๔๕
กิจกรรมนักเรียน	๔๘
การนิเทศการศึกษา	๕๖
การกำหนดคิให้ครู-อาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการ	๖๓
การแนะแนว	๗๓
การวัดผลและการประเมินผล	๗๙
การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ	๘๖
๓. วิธีดำเนินการวิจัย และการรวบรวมข้อมูล	๙๒
ประชากร	๙๒
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๙๕
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	๙๗
การวิเคราะห์ข้อมูล	๙๘
เกณฑ์การให้คะแนน	๑๐๐
๔. การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๑๐๑
ลำดับการเสนอวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	๑๐๑
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	๑๐๑
๕. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	๑๓๒
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๑๓๒
วิธีดำเนินการวิจัย	๑๓๒
สรุปผลการวิจัย	๑๓๓

บทที่	หน้า
อภิปรายผล	๑๓๗
ข้อเสนอแนะ	๑๔๖
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยเพิ่มเติม	๑๕๐
บรรณานุกรม	๑๕๑
ภาคผนวก	๑๖๐
ประวัติผู้เขียน	๒๑๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๑	จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย	๕๕
๒	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและที่ได้รับคืน	๕๘
๓	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	๑๐๑
๔	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	๑๐๒
๕	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาปฏิบัติการสอน	๑๐๓
๖	ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการบริหารของกลุ่มผู้บริหาร งานวิชาการ	๑๐๔
๗	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิทางวิชาชีพ	๑๐๕
๘	การปฏิบัติงานเรื่องกระบวนการบริหารงานวิชาการ	๑๐๘
๙	การปฏิบัติงานเรื่องหลักสูตร และเอกสารการใช้หลักสูตร ..	๑๑๐
๑๐	การปฏิบัติงานเรื่องตารางสอนและวิธีสอน	๑๑๑
๑๑	การปฏิบัติงานเรื่องวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด	๑๑๒
๑๒	การปฏิบัติงานเรื่องกิจกรรมนักเรียน	๑๑๔
๑๓	การปฏิบัติงานเรื่องกรณีเหตุการณ์ศึกษา	๑๑๕
๑๔	การกำหนดให้ครู-อาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการ	๑๑๗
๑๕	การปฏิบัติงานเรื่องการใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาในห้องเรียน	๑๑๘
๑๖	การปฏิบัติงานเรื่องการแนะแนว	๑๑๙
๑๗	การปฏิบัติงานเรื่องการวัดผล และการประเมินผลการศึกษา	๑๒๑
๑๘	การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ	๑๒๒
๑๙	การบริหารและการปฏิบัติงานวิชาการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน มัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๒๓
๒๐	วิธีสอนแบบต่าง ๆ ในโรงเรียน	๑๒๕

ตารางที่

หน้า

๒๑	ห้องปฏิบัติการทางวิชาการในโรงเรียน	๑๒๖
๒๒	วิธีการวัดผลและการประเมินผลในโรงเรียน	๑๒๘
๒๓	วิธีออกข้อสอบในโรงเรียน	๑๒๙
๒๔	รายละเอียดเกี่ยวกับความถี่ ร้อยละของการปฏิบัติงาน- วิชาการของผู้บริหารงานวิชาการ และครู-อาจารย์ปฏิบัติ งานวิชาการ	๑๘๘
๒๕	จำนวนผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๒๐๓
๒๖	ตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน- มัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๒๐๘
๒๗	สายวิชาที่เปิดสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๒๐๘
๒๘	การมอบหมายงานวิชาการของผู้บริหารงานวิชาการให้- ผู้อื่นปฏิบัติแทน เมื่อคนไม่สามารถปฏิบัติได้	๒๐๙
๒๙	ตำแหน่งกรรมการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	๒๑๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
๑	แผนภูมิแสดงสายการบริหารโรงเรียนขนาดใหญ่	๑๔
๒	แผนภูมิแสดงสายการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก	๑๕
๓	การจัดสายการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	๑๐๗

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย